Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/2349

2024 10 10

EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2024/2349

2024 m. balandžio 11 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

— atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

— atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nuomonę,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-0113/2024),

A. kadangi, remiantis Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (toliau – Agentūra) pajamų ir išlaidų suvestine ([1]), galutinis Agentūros 2022 finansinių metų biudžetas buvo 693 122 859 EUR, t. y. 29,50 proc. didesnis nei 2021 m.; kadangi lėšos Agentūros biudžetui iš esmės skiriamos iš Sąjungos biudžeto;

B. kadangi visi Sąjungos organai, tarnybos ir agentūros turi veikti skaidriai ir būti visiškai atskaitingi Sąjungos piliečiams už jiems patikėtas lėšas;

C. kadangi Audito Rūmai savo ataskaitoje dėl Agentūros 2022 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų (toliau – Audito Rūmų ataskaita) pažymėjo, kad gavo pagrįstą patikinimą, jog Agentūros metinės finansinės ataskaitos yra patikimos ir jose nurodytos operacijos yra teisėtos ir tvarkingos;

D. kadangi nuo 2019 m. gruodžio mėn. Agentūra įgyvendina naujus įgaliojimus, pagal kuriuos gerokai padaugėjo užduočių ir darbuotojų, taigi tam reikia numatyti pakankamą biudžetą;

E. kadangi 2022 m. dėl pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1896 ([2]) išplėstų įgaliojimų Agentūros biudžetas ir etatų plano vykdymas labai padidėjo;

F. kadangi Audito Rūmai savo specialiojoje ataskaitoje 08/2021 dėl Agentūros paramos išorės sienų valdymui nustatė keletą trūkumų, susijusių su Agentūros pagrindine veikla, t. y. su padėties stebėsena, rizikos analize, pažeidžiamumo vertinimu, bendromis operacijomis ir skubia pasienio pagalba, grąžinimo operacijomis ir Agentūros mokymais, taip pat nustatė, kad prieš eksponentiškai padidėjant Agentūros išlaidoms nebuvo atliktas poreikių ir poveikio vertinimas;

1. primena, kad Agentūra, atsižvelgdama į Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) išvadas ir buvusio Agentūros vykdomojo direktoriaus atsistatydinimą 2022 m. balandžio mėn., parengė veiksmų planą, kuriame pateikti konkretūs veiksmai, kurių turi būti imamasi siekiant pašalinti įvairius trūkumus tobulintinose srityse, pavyzdžiui, organizacinės kultūros, skaidrumo ir atskaitomybės bei pagrindinių teisių sistemos srityse; pažymi, kad, remiantis 2023 m. trečiojo ketvirčio Agentūros ataskaita (pasirašyta 2023 m. spalio 24 d.), kuri skirta Europos Parlamento *Frontex* patikros darbo grupei, įgyvendinta dauguma veiksmų, susijusių *Frontex* patikros darbo grupės, Agentūros valdančiosios tarybos pagrindinių teisių ir teisinių operacijų aspektų (FRaLO) darbo grupės, Europos ombudsmeno (Ombudsmenas) ir OLAF rekomendacijomis; ragina Agentūrą visapusiškai įgyvendinti veiksmų planą ir toliau informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie pažangą šioje srityje; ragina Agentūrą prioriteto tvarka visapusiškai įgyvendinti visas *Frontex* patikros darbo grupės, Agentūros valdančiosios tarybos FRaLO darbo grupės, Ombudsmeno, Audito Rūmų ir OLAF rekomendacijas; pakartoja, kad svarbu nuolat peržiūrėti ir kontroliuoti vadovybės veiklą, siekiant laiku nustatyti ir išspręsti problemas; pažymi, kad, siekdamas imtis tolesnių veiksmų dėl OLAF ataskaitoje iškeltų problemų, dėl kurių atsistatydino buvęs Agentūros vykdomasis direktorius, naujai įsteigto Tikrinimo ir kontrolės biuro vadovas parengė veiksmų planą, kuris 2023 m. sausio mėn. buvo pristatytas valdančiajai tarybai; prašo Agentūros sustiprinti dedamas pastangas ir imtis visų reikiamų veiksmų siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi Sąjungos standartų, visų pirma biudžeto ir finansų valdymo, pagrindinių teisių, organizacinės kultūros ir skaidrumo srityse; primena antrą OLAF vykdomą Agentūros valdymo praktikos tyrimą, kuris atliekamas praėjus vos devyniems mėnesiams po pirmo OLAF tyrimo užbaigimo; prašo nuodugniai patikrinti ir ištirti įtarimus dėl netinkamo elgesio; ragina Agentūrą užtikrinti visapusišką ir nuoširdų bendradarbiavimą su OLAF visais tyrimo etapais ir reguliariai pranešti Parlamentui apie tyrimo eigą ir rezultatus;

([1]) OL C 141, 2022 3 29, p. 112.
([2]) 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1).

2. reiškia susirūpinimą dėl kelių neišspręstų teisinių bylų ir kritiką Agentūros dalyvavimui vykdant žmogaus teisių pažeidimus, kurie neatitinka jos pačios taisyklių ir pagrindinių teisių pareigų;

3. atkreipia dėmesį į Agentūros skaidrumo ir tikrinimo priemones, t. y. jos Parlamentui ir Tarybai teikiamą veiklos apžvalgą naudojant naują ataskaitų teikimo priemonę, vadinamą suvestine (angl. *dashboard*); ragina Agentūros valdančiosios tarybos pirmininkus toliau kviesti Parlamento stebėtojus į savo posėdžius ir apsvarstyti galimybę juos kviesti į visų darbotvarkės klausimų svarstymus, įskaitant uždaruose posėdžiuose svarstomus punktus, ir toliau be išimčių ir, jei manoma, kad būtina, konfidencialiai teikti visus patvirtinamuosius dokumentus;

Biudžeto ir finansų valdymas

4. pažymi, kad po dviejų dalinių biudžeto pakeitimų, dėl kurių 2022 m. Agentūros biudžetas buvo sumažintas maždaug 47 mln. EUR, ir dėl tais metais vykdytos biudžeto stebėsenos biudžeto įvykdymo lygis buvo 99,40 proc. įsipareigojimų asignavimų atveju, t. y. 4,70 proc. didesnis, palyginti su 2021 m;

5. susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad, nepaisant nuolatinių Agentūros pastangų gerinti biudžeto įvykdymą, apie kurias pranešta 2021 m., 2022 m. mokėjimų asignavimų įvykdymo lygis (50,25 proc.) tebebuvo žemas, t. y. 0,17 proc. mažesnis, palyginti su 2021 m.; vis dėlto pripažįsta, kad, vertinant absoliučiąja verte, 2020–2022 m. metinė mokėjimų vertė padidėjo; atkreipia dėmesį į atnaujintą Agentūros paaiškinimą, kuriame žemas biudžeto įvykdymo lygis siejamas su Agentūros išlaidų pobūdžiu;

6. reiškia didelį susirūpinimą dėl pastaraisiais metais didėjančių Agentūros C8 lėšų (automatiškai į kitą laikotarpį perkeltų asignavimų): 2022 m. jų suma buvo 240,4 mln. EUR, o ankstesniais dvejais metais – 159,4 mln. EUR (2021 m.) ir 102 mln. EUR (2020 m.); šiuo atžvilgiu taip pat atkreipia dėmesį į Agentūros C8 lėšų padidėjimą, palyginti su Agentūros metinio biudžeto padidėjimu, nes 2019–2022 m. pastarosios lėšos padidėjo 2,1 karto, o pirmosios – 2,9 karto; pažymi, kad 2022 m. C8 lėšų mokėjimų lygis (84 proc.) dar labiau sumažėjo (2021 m. ji siekė 87 proc.); tačiau atkreipia dėmesį į Agentūros pastabą, kad šiam rodikliui poveikį turėjo susidariusi kebli padėtis tiekimo grandinėje, dėl kurios vėlavo užsakytų paslaugų ir produktų pristatymas; be to, ragina Agentūrą ir Komisiją pateikti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai išsamią informaciją apie 2022 m. į apskaitą įtraukto 9,3 mln. EUR finansinio įsipareigojimo kilmę ir raidą;

7. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų ataskaitoje jau antrus metus iš eilės pateiktą „dalyko pabrėžimo“ pastraipą, susijusią su Agentūros apskaitos pareigūno pareiškimu, kad Agentūros apskaitos sistema negalėjo būti patvirtinta, nes trūko su Komisijai priklausančia IT sistema, kuria teikiami apskaitos duomenys, susijusios informacijos; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų ataskaitoje pateiktą Agentūros atsakymą šiuo klausimu, nurodant, kad trūkstama Agentūros apskaitos sistemos patvirtinimo dalis yra komandiruočių valdymo sistema (MiPS);

8. atkreipia dėmesį į jau trečius metus iš eilės pasikartojančią „dalyko pabrėžimo“ pastraipą, kuri Audito Rūmų ataskaitoje pateikta remiantis prie Agentūros galutinių metinių ataskaitų pridėtomis pastabomis, dėl sumažintų Šengeno asocijuotųjų šalių (ŠAŠ) įnašų, kurie 2022 m. siekė 3,2 mln. EUR, o Sąjungos įnašas buvo padidintas ta pačia suma; yra susirūpinęs, kad Sąjungos ir Šengeno asocijuotųjų šalių susitarimai, kurie yra jų įnašų į Sąjungos biudžetą apskaičiavimo teisinis pagrindas, yra neaiškūs ir juos galima skirtingai aiškinti, todėl Šengeno asocijuotųjų šalių įnašai yra mažesni – remiantis skaičiavimais, jie siekia apie 7 proc.; pažymi, kad Audito Rūmų ataskaitoje Agentūra pateikė atsakymą, jog, viena vertus, Agentūros apskaitos pareigūnas ir, kita vertus, Agentūros valdančioji taryba, Komisija ir ŠAŠ skirtingai supranta, kaip taikyti galiojančius su ŠAŠ sudarytus susitarimus dėl jų įnašo apskaičiavimo; atkreipia dėmesį į Agentūros pateiktą aiškinimą, kad nuo 2016 m. taikoma metodika atitinka galiojančią teisinę sistemą ir susitarimus, o 2021 m. Agentūros valdančioji taryba padarė išvadą, kad ŠAŠ įnašų apskaičiavimo metodika nebus peržiūrima; atkreipia dėmesį į naujus Audito Rūmų argumentus, kodėl Agentūros aiškinimas yra klaidingas; laikosi nuomonės, kad ŠAŠ įnašai į Agentūros biudžetą jokiu būdu neturėtų būti mažesni nei numatyta, ir ragina peržiūrėti Agentūros metodikos aiškinimą;

9. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų ataskaitoje pateiktas pastabas dėl to, kad buvo pervertintos su Agentūros komandiruočių išlaidomis susijusios 2022 m. patirtos sukauptos sąnaudos ir kad Agentūra neturi oficialių gairių ar procedūrų, kuriomis būtų užtikrintas nuoseklus sukauptų sąnaudų apskaičiavimas; ragina Agentūrą pašalinti šį trūkumą ir pranešti apie tai biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai;

Veikla

10. pažymi, kad 2022 m. Agentūra naudojo įvairias priemones (240 priemonių) kaip pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius (PVRR), siekdama įvertinti savo veiklos (58 veiklos sričių) rezultatus, kuriuos patvirtino Agentūros valdančioji taryba ir kurie nustatyti 2022–2024 m. bendrajame programavimo dokumente; atkreipia dėmesį į tai, kad remiantis Agentūros atliktu vertinimu, jos metinės darbo programos įgyvendinimo lygis 2022 m. siekė 85,20 proc.; teigiamai vertina tai, kad bendrai pagerėjo Agentūros kokybiniai PVRR; vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad kai kurie Agentūros PVRR pablogėjo, pavyzdžiui, vėluojantys mokėjimai 2022 m. sudarė 20 proc. (palyginti su 12 proc. 2021 m.);

11. dėkoja už tai, kad Agentūra ėmėsi skubių veiksmų kilus neteisėtai ir neišprovokuotai Rusijos invazijai į Ukrainą, dėl kurios milijonams ukrainiečių teko palikti savo šalį ir trauktis į Sąjungą; šiuo atžvilgiu teigiamai vertina tai, kad Agentūra: – panaudojo reagavimo į krizes mechanizmą ir pasitelkė specialią reagavimo į krizes grupę, kuri veikė visą parą, septynias dienas per savaitę; – per rekordiškai trumpą laiką su Moldova pasirašė susitarimą dėl statuso, kuriuo remiantis pradėta nauja bendra operacija „JO Moldova 2022“; – dislokavo apie 500 nuolatinio korpuso pareigūnų prie Sąjungos sienos su Ukraina ir palei visą rytinę ES sieną nuo Suomijos iki Rumunijos ir – dislokavo kitus išteklius (jūrų, oro, sausumos) 102 naujose operatyvinės veiklos vykdymo vietose; pažymi, kad karas Ukrainoje pakeitė Sąjungą ir jos piliečių požiūrį į Sąjungos saugumą, visų pirma rytų pasienyje; pabrėžia, kad Sąjungoje užfiksuotas didžiausias neteisėto sienų kirtimo atvejų skaičius nuo 2016 m.;

12. palankiai vertina įvairias iniciatyvas, kurių Agentūra ėmėsi 2022 m., įskaitant susitarimo dėl statuso su Šiaurės Makedonija pasirašymą ir susitarimo memorandumo bei operatyvinių veiksmų plano su Kipru pasirašymą, taip pat didesnį Agentūros dalyvavimą vykdant bendrą operaciją „JO Serbia Land 2022“ ir naujos operatyvinės veiklos vykdymo teritorijos prie Serbijos ir Vengrijos sienos nustatymą; pabrėžia, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priėmė sprendimą, jog Vengrijos veikla nesuderinama su Grąžinimo direktyva ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija; susirūpinęs pažymi, kad, nors Agentūra teigė 2021 m. atšaukusi operacijas Vengrijoje, ji vis dėlto toliau rėmė Vengrijos grąžinimo operacijas; pakartoja *Frontex* patikros darbo grupės raginimą Agentūros vykdomajam direktoriui sustabdyti operacijas Vengrijoje;

13. atkreipia dėmesį į tai, kad Agentūra užbaigė ir įvertino bandomąjį projektą dėl valstybių narių ryšių palaikymo pareigūnų siuntimo į Agentūros būstinę; palankiai vertina tai, kad buvo atliktas šio bandomojo projekto vidaus vertinimas ir kad Agentūra nusprendė tęsti tokio pobūdžio bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis; ragina visas valstybes nares siųsti į Agentūrą savo ryšių palaikymo pareigūnus;

14. pažymi, kad 2022 m. vykdant operatyvinę veiklą prie sausumos sienų buvo pranešta apie 49 000 incidentų, susijusių su daugiau nei 26 000 sulaikytų neteisėtų migrantų ir 700 suimtų neteisėtai žmones gabenusių asmenų; atkreipia dėmesį į Agentūros pastangas, dėl kurių 24 850 ne ES piliečių (padidėjo 35 proc., palyginti su 2021 m.) buvo grąžinta oro transportu, iš jų 9 919 asmenų 291 užsakomuoju skrydžiu buvo grąžinti į 32 šalis, o 14 931 asmuo (padidėjo 84 proc., palyginti su 2021 m.) 8 789 reguliariais skrydžiais buvo grąžintas į 116 šalių; taip pat atkreipia dėmesį į Agentūros pastangas vykdant visas 2022 m. bendras jūrų operacijas, per kurias buvo nustatyti 1 105 neteisėtai žmones gabenę asmenys ir 11 prekiautojų žmonėmis, konfiskuota dešimtys tonų narkotikų kontrabandos ir išgelbėta tūkstančiai migrantų; taip pat atkreipia dėmesį į daug neseniai įvykusių tragedijų nuskendus laivams ir kitus mirtinus incidentus, susijusius su migrantais Vidžemio jūroje; ragina Agentūrą visapusiškai bendradarbiauti su Ombudsmenu jam atliekant tyrimą; pastebi, kad 2022 m. Agentūra įvykdė 1 422 daugiatiksles stebėjimo operacijas, kurių metu buvo užfiksuoti 1 177 įvykiai ir nustatyti 51 362 migrantai;

15. atkreipia dėmesį į tai, kad *Frontex* remiami grąžinimai, vykdomi savanorišku pagrindu, padidėjo nuo 26 proc. 2021 m. iki 39 proc. 2022 m.; teigiamai vertina įgyvendintas pirmąsias visapusiškas *Frontex* vadovaujamas grąžinimo operacijas, kurių metu Agentūra perėmė organizuojančiosios valstybės narės vaidmenį ir grąžino 80 trečiųjų valstybių piliečių į Albaniją ir Nigeriją; atkreipia dėmesį į Agentūros ataskaitą „Agentūros ir trečiųjų valstybių bendradarbiavimas 2022 m.“, kurioje Agentūra 2022 m. išsamiai išdėsto savo su išorės dimensija susijusius veiksmus, pvz.: – tolesnio dialogo ir bendradarbiavimo su įvairiais partneriais (pvz., Vakarų Balkanuose, Rytų partnerystės regione, Afrikoje ir Artimuosiuose Rytuose) plėtojimą; – savo darbą duomenų apsaugos standartų ir pagrindinių teisių srityje; – techninės ir operatyvinės pagalbos trečiosioms valstybėms teikimą, siekiant kovoti, be kita ko, su tarpvalstybiniu nusikalstamumu – ir gebėjimų stiprinimo veiklą (pvz., mokymai); reiškia susirūpinimą dėl tam tikrų pranešimų, iš kurių būtų galima spręsti, kad Agentūra dalyvauja vykdant žmogaus teisių pažeidimus, be kita ko, vykdydama su išorės dimensija susijusius veiksmus, visų pirma tariamai sudarydama palankesnes sąlygas neteisėtam priverstiniam apgręžimui prie Sąjungos išorės sienų; pažymi, kad, remiantis naujausia Agentūros pateikta informacija, pastaruosius trejus metus ji dalijosi nelaimės ištiktų migrantų koordinatėmis su Libijos subjektais; atkreipia dėmesį į du dar nebaigtus nagrinėti pranešimus apie rimtus incidentus, susijusius su Tareqo Bin Zeyado pajėgų sulaikytais migrantais po to, kai Agentūra juos aptiko;

16. palankiai vertina pirmąją Agentūros ataskaitą dėl Eurosur, t. y. pagrindinės priemonės, skirtos informuotumui apie padėtį gerinti ir reagavimo pajėgumams sienų valdymo srityje didinti keičiantis informacija ir bendradarbiaujant valstybėms narėms ir Agentūrai, veikimo; džiaugdamasis atkreipia dėmesį į pažangą, pasiektą įvairiose srityse, pavyzdžiui, vykdant Eurosur tikslais naudojamų taikomųjų programų techninę plėtrą, kuriant 17 paslaugų pagal Eurosur gretinimo paslaugų sistemą (iš valstybių narių gauta palyginti daug prašymų dėl paslaugų, susijusių su palydoviniais vaizdais ir pakrančių stebėsena) ir rengiant Eurosur 2.0 pertvarkymo ir kūrimo veiksmų gaires, siekiant iki 2026 m. užtikrinti visišką skirtingų taikomųjų programų ir sistemų sąveiką; atsižvelgdamas į Agentūros 2022 m. konsoliduotąją metinę veiklos ataskaitą, atkreipia dėmesį į 2022 m. Agentūros pasiektą pažangą, susijusią su Eurosur, ir ragina Agentūrą sparčiau dėti pastangas, kad ši priemonė visiškai atitiktų Reglamento (ES) 2019/1896 ir Eurosur įgyvendinimo reglamentų reikalavimus;

17. giria Agentūrą už 2022 m. pasiektą didelę pažangą, susijusią su Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos (ETIAS) centrinio padalinio įsteigimu, be kita ko, rengiant vidaus taisykles ir procedūras, vidutinės trukmės strategiją, darbuotojų dalyvavimo sistemą, poveikio veiklai analizę, taip pat rengiant saugumo, veiklos tęstinumo bei veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planus ir atliekant pirmąjį ETIAS centrinio padalinio rizikos vertinimą; pažymi, kad, siekdama įsteigti ETIAS centrinį padalinį, 2022 m. Agentūra užbaigė antrosios ETIAS centrinio padalinio darbuotojų įdarbinimo bangos etapą ir taip užpildė 55 proc. visų numatytų pareigybių, taip pat pradėjo kitas įdarbinimo procedūras; palankiai vertina tai, kad 2022 m. Komisija, padedama Agentūros, pradėjo vykdyti visuomenės informavimo kampaniją, per kurią 60 bevizio režimo šalių piliečiams reklamuojama ETIAS; atkreipia dėmesį į kitus Agentūros veiklos laimėjimus, pavyzdžiui, pradėtą kurti naują nuolatinio korpuso vadovavimo grandinę, kurią sudarytų viena operatyvinio koordinavimo struktūra, ir didesnės atsakomybės už sprendimų priėmimą perdavimą struktūroms vietoje;

18. palankiai vertina Agentūros metinę ataskaitą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 656/2014 ([3]) praktinio taikymo, kiek tai susiję su Agentūros jūrų operacijomis 2022 m., t. y. šiomis bendromis operacijomis: „Themis“ (Italija), „Poseidon“ (Graikija), „Indalo“ (Ispanija), „Opal Coast“ (Belgija ir Prancūzija) ir daugiatiksle jūrų operacija Juodojoje jūroje (Bulgarija ir Rumunija); atkreipia dėmesį į Agentūros pastabą, kad tarp Agentūrai pagal Reglamentą (ES) Nr. 656/2014 taikomų standartų ir reikalavimų bei kitiems subjektams (pvz., NATO, EMSA, EŽKA), dalyvaujantiems jūrų operacijose, taikomų standartų ir reikalavimų esama neatitikimų, o veikdami su Agentūros parama šie subjektai vadovaujasi tarptautine jūrų teise; remia Agentūrą nagrinėjant galimybes į atitinkamus susitarimus dėl statuso įtraukti panašius į Reglamente (ES) Nr. 656/2014 nustatytus standartus;

19. pabrėžia, kokia svarbi yra stipri, veiksminga ir gerai veikianti Agentūra, galinti padėti valstybėms narėms valdyti bendras Sąjungos išorės sienas ir užtikrinti integruotą sienų valdymą, kad būtų galima veiksmingai ir visapusiškai laikantis pagrindinių teisių valdyti šias sienas; atkreipia dėmesį į bendrą Agentūros ir valstybių narių atsakomybę vykdant pareigas pagrindinių teisių srityje; pabrėžia, kad veiksmingas ir teisingas išorės sienų valdymas yra itin svarbus siekiant apsaugoti Šengeną kaip laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę; pabrėžia, kad glaudus bendradarbiavimas ir susitarimai su trečiosiomis valstybėmis tokiais klausimais kaip readmisijos susitarimai, techninė pagalba, mokymai ir teisėta grąžinimo veikla, kartu su parama vystymuisi yra svarbūs siekiant skatinti efektyvų Sąjungos sienų valdymą, jei visapusiškai paisoma pagrindinių teisių; ragina Agentūrą ir valstybes nares toliau plėtoti bendradarbiavimo, dalijimosi informacija ir geriausios patirties mainų struktūras;

20. pripažįsta svarbų vaidmenį, kurį nuo 2021 m. atlieka pagrindinių teisių pareigūnas, įgyvendindamas įvairias Ombudsmeno, *Frontex* patikros darbo grupės ir FRaLO darbo grupės rekomendacijas, susijusias su pagrindinėmis teisėmis; atsižvelgdamas į Agentūros pagrindinių teisių pareigūno 2022 m. metinę ataskaitą (toliau – pagrindinių teisių pareigūno ataskaita), pažymi, kad dauguma šių rekomendacijų buvo įgyvendintos; ragina Agentūrą visapusiškai bendradarbiauti su pagrindinių teisių pareigūnu ir įgyvendinti visas jo rekomendacijas;

21. primena, kad Agentūra ir atitinkamos valstybių narių institucijos yra pagrindinis garantas, užtikrinantis, kad Europos išorės sienos būtų stiprios ir apsaugotos ir kartu būtų laikomasi pagrindinių teisių ir tarptautinių apsaugos įsipareigojimų; pažymi, kad pagrindinių teisių pareigūnas savo 2022 m. rugsėjo 1 d. nuomonėje padarė išvadą, kad buvo pasiektas lygis, kai tenkinamos *Frontex* reglamento 46 straipsnio taikymo sąlygos; taip pat pažymi, kad Agentūros pagrindinių teisių darbo grupė pagal 46 straipsnį paskelbė keletą rekomendacijų dėl pagrindinių teisių Graikijoje, iš kurių keturios buvo visiškai įgyvendintos 2023 m. spalio mėn.; pažymi, kad Agentūros darbo grupė ketina stebėti tolesnę pažangą ir kad rekomenduojamos priemonės ir toliau taikomos; ragina prioritetine tvarka visapusiškai įgyvendinti visas rekomendacijas ir ragina Agentūrą toliau informuoti Parlamentą apie padarytą pažangą;

([3]) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 656/2014, kuriuo nustatomos išorės jūrų sienų stebėjimo vykdant Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros koordinuojamą operatyvų bendradarbiavimą taisyklės (OL L 189, 2014 6 27, p. 93).

22. atkreipia dėmesį į Europos ombudsmeno tyrimą dėl Agentūros vaidmens paieškos ir gelbėjimo operacijose (OI/3/2023/MHZ), kuris buvo pradėtas po 2023 m. birželio mėn. įvykusios laivo „Adriana“ tragedijos; susirūpinęs atkreipia dėmesį į Ombudsmeno išvadas, kad Agentūra negeba vykdyti savo pareigų pagrindinių teisių srityje ir yra pernelyg priklausoma nuo valstybių narių, kad imtųsi veiksmų, kai migrantus ištinka nelaimė, nes Agentūrai trūksta vidaus gairių dėl ekstremaliųjų situacijų signalų siuntimo, o Agentūros pagrindinių teisių stebėtojai ne visada pakankamai įtraukiami į sprendimus dėl ekstremaliųjų situacijų, ir kad nuo laivo „Adriana“ tragedijos nebuvo padaryta pakankamai pakeitimų, kad tokie incidentai nepasikartotų; primena, kad biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija ne kartą atkreipė dėmesį į šiuos trūkumus ankstesnėse rezoliucijose dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo, ir apgailestauja, kad šis klausimas vis dar neišspręstas; atkreipia dėmesį į Ombudsmeno raginimą Agentūrai pašalinti nustatytus trūkumus ir į jo raginimą Parlamentui, Komisijai ir Tarybai įsteigti nepriklausomą šio klausimo tyrimo komisiją;

23. palankiai vertina 2022 m. liepos 20 d. Agentūros valdančiosios tarybos sprendimą, kuriuo sustiprintas įvairių Agentūros subjektų, įskaitant Konsultacinį forumą ir pagrindinių teisių pareigūną, bendradarbiavimas ir ryšių palaikymas nustatant taisykles, pagal kurias Agentūros vykdomasis direktorius ir Valdančioji taryba informuoja Konsultacinį forumą apie tolesnius veiksmus, susijusius su Konsultacinio forumo rekomendacijomis, ir užtikrina, kad būtų imtasi veiksmų, susijusių su pagrindinių teisių pareigūno rekomendacijomis; taip pat palankiai vertina tai, kad 2022 m. buvo priimta standartinė veiklos procedūra dėl Reglamento (ES) 2019/1896 46 straipsnio ir standartinė veiklos procedūra dėl darbo metodų, susijusių su pagrindinių teisių pareigūno įgaliojimais vykdyti tyrimus;

24. teigiamai vertina tai, kad, remiantis rekomendacijomis dėl veiksmingos sienų apsaugos agentūros, kuri laikytųsi pagrindinių teisių, siekiant pagerinti visos Agentūros veiklos atskaitomybę, tvarkingumą ir teisėtumą, buvo dar įdarbinti 22 išorės pagrindinių teisių stebėtojai; primena, kad visi pagrindinių teisių stebėtojai turėtų taikant atitinkamas procedūras būti kuo greičiau įdarbinti AD lygmeniu; pažymi, kad, remiantis atnaujintais Agentūros įgaliojimais, ateityje reikės įdarbinti daugiau pagrindinių teisių stebėtojų; palankiai vertina tai, kad Pagrindinių teisių biuro pareigūnai buvo dislokuoti 1 183 dienas ir aplankė 50 šalių – palyginti su ankstesniais metais, tai daug daugiau;

25. pabrėžia, kad Agentūrai tiesiogiai ir netiesiogiai vykdant sienų valdymo ir stebėjimo veiklą turi būti gerbiamos pagrindinės teisės;

26. atsižvelgdamas į pagrindinių teisių pareigūno ataskaitą, pažymi, kad toliau daugėja pranešimų apie rimtus incidentus (2021 m. jų buvo 62, o 2022 m. – 72), ir visiems jiems taikoma 2021 m. iš dalies pakeista standartinė veiklos procedūra; teigiamai vertina pagrindinių teisių pareigūną už parengtas procedūras, kuriomis standartizuojama, kaip jo tarnyba vertina ir apdoroja gautą informaciją apie incidentus; pažymi, kad 2022 m. daugeliu pranešimų dėl rimtų incidentų atvejų (38 iš 72) pagrindinis informacijos šaltinis buvo Agentūros dislokuoti pareigūnai, tačiau pagrindinių teisių pareigūnas taip pat rėmėsi kitais informacijos šaltiniais, pavyzdžiui, žiniasklaida (4 atvejais) ir nevyriausybinėmis organizacijomis (10 atvejų); primena, kad buvo atidėta būtina papildoma standartinės veiklos procedūros dėl pranešimų dėl rimtų incidentų mechanizmo peržiūra; tikisi, kad Agentūra įgyvendins pagrindinių teisių pareigūno rekomendacijas, išdėstytas jo 2022 m. metinėje ataskaitoje;

27. pažymi, kad pagrindinių teisių pareigūno ataskaitoje nurodyta, jog 2022 m. jis iš viso gavo 69 skundus (palyginti su 2021 m. gautais 27 skundais, jų padaugėjo); be to, pažymi, kad devyni iš šių skundų buvo pripažinti priimtinais (palyginti su 6 skundais 2021 m.); palankiai vertina 2022 m. Agentūros valdančiosios tarybos priimtas peržiūrėtas skundų mechanizmo taisykles, kuriose numatyti terminai ir tinkami tolesni veiksmai, kurie bus tobulinami; palankiai vertina pagrindinių teisių pareigūną už papildomas pastangas su skundų nagrinėjimo mechanizmu susijusioje srityje, pavyzdžiui, didinant informuotumą, t. y. atnaujinant informacinę medžiagą, ir stiprinant gebėjimus, t. y. rengiant mokymus Agentūros dislokuotiems pareigūnams ir vietos partneriams vizitų į Agentūros operatyvinės veiklos vykdymo teritorijas metu;

28. giria Agentūrą už pasiektą pažangą įgyvendinant pagrindinių teisių veiksmų planą, kuriame numatyti 87 veiksmai; atsižvelgdamas į pagrindinių teisių pareigūno ataskaitą, pažymi, kad 18 iš šių veiksmų yra visiškai įgyvendinti (t. y. nebereikia imtis tolesnių veiksmų), 62 veiksmai dar įgyvendinami (t. y. sistemingai ir nuolat įgyvendinami), vienas veiksmas įgyvendintas iš dalies, o šešis veiksmus vėluojama įgyvendinti; apgailestauja dėl vėluojamų įgyvendinti veiksmų ir ragina Agentūrą skubiai daryti pažangą įgyvendinant likusius veiksmus; šiuo atžvilgiu primena svarbų pagrindinių teisų stebėtojų vaidmenį, įskaitant jų gebėjimą patekti į operatyvinės veiklos vykdymo teritorijas ir glaudžiai bendradarbiauti su Agentūros operatyviniais darbuotojais, taip pat jų pastangas įgyvendinant pagrindinių teisių veiksmų plane numatytas veiklos sritis (be kita ko, Nr. 23, 63 ir 83); teigiamai vertina tai, kad buvo baigta rengti ir patvirtinta standartinė veiklos procedūra dėl pagrindinių teisių stebėtojų vaidmens ir pareigų Agentūros operatyvinėje veikloje; palankiai vertina tai, kad 2022 m. pradžioje visuose Agentūros padaliniuose bus sukurtas pagrindinių teisių kontaktinių asmenų tinklas, kad visose veiklos srityse būtų plėtojamos pagrindinių teisių kompetencijos;

Veiksmingumas ir nauda

29. giria Agentūrą už glaudų bendradarbiavimą ir (arba) dalijimąsi ištekliais su įvairiomis agentūromis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, Komisija, valstybėmis narėmis ar trečiosiomis valstybėmis; pabrėžia horizontaliąją bendro darbo ir geriausios praktikos nustatymo naudą, taip pat tai, kad bendros iniciatyvos leidžia sutelkti įvairias perspektyvas, mažina pastangų dubliavimąsi, skatina mokymąsi ir stiprina dalyvių tarpusavio ryšius; šiuo požiūriu atkreipia dėmesį į Agentūros veiklą, susijusią, be kita ko, su: – derybomis dėl darbinių susitarimų, pagal kuriuos organizuojamas dvišalis bendradarbiavimas su keliomis teisingumo ir vidaus reikalų (TVR) srities agentūromis, atnaujinimo; – kai kurių darbuotojų perkėlimu į eu-LISA 2022–2024 m. laikotarpiu, įgyvendinant su Europos užimtumo strategija ir ETIAS susijusius projektus, o nuo 2024 m. sausio 1 d. – į Europolą, įgyvendinant projektus Sąjungos sistemų sąveikos srityje; – Agentūros reguliariu indėliu į kitų agentūrų metines darbo programas, siekiant suderinti veiklos sritis;

30. ypač atkreipia dėmesį į Agentūros bendradarbiavimą pagal trišalį darbinį susitarimą su Europos žuvininkystės kontrolės agentūra (EŽKA) ir Europos jūrų saugumo agentūra (EMSA), siekiant koordinuoti ir dalytis ištekliais tokiose įvairiose srityse, kaip antai dalijimasis informacija, priežiūros ir ryšių paslaugos ar dalijimasis gebėjimais; teigiamai vertina tai, kad pradėtos vykdyti daugiatikslės jūrų operacijos, užtikrinančios įvairių pakrančių apsaugos funkcijų apjungimą į vieną operaciją, kuri apima šių trijų agentūrų įgaliojimus ir stiprina tarpsektorinį bei tarpvalstybinį bendradarbiavimą; palankiai vertina tai, kad daugiatikslės jūrų operacijos koncepcija buvo toliau plėtojama 2022 m. rugpjūčio–lapkričio mėn. įgyvendinant daugiatikslę jūrų operaciją Juodojoje jūroje kartu su EŽKA, EMSA ir šešiomis Rumunijos bei Bulgarijos valdžios institucijomis; taip pat palankiai vertina šių trijų agentūrų susitarimą 2023 m. išplėsti daugiatikslės jūrų operacijos koncepciją ir ją taikyti operacijoms Adrijos ir Baltijos jūrose;

31. remia Agentūros planus, susijusius su naujo būsimos būstinės pastato (nuolatinių patalpų) projektavimu ir statyba, nes toks pastatas, kuris, kaip tikimasi, atitiks aukščiausius tvarumo standartus, visą savo gyvavimo laikotarpį turės išlikti aplinką tausojantis; atkreipia dėmesį, kad 2022 m. liepos mėn. pradėta konkurso procedūra grindžiama Žaliųjų viešųjų pirkimų gairėmis; taip pat pažymi, kad šiuo atžvilgiu Agentūra yra parengusi koncepciją, kurios esmę sudaro veikla grindžiamas darbas, pagal kurią laikomasi pagrindinių nuo laiko ir vietos nepriklausomo darbo, darbo erdvių įvairovės, kelis subjektus apimančio bendradarbiavimo ir keitimosi žiniomis principų ir kuri pirmiausia bus išbandyta įrengiant dabartines Agentūros patalpas; ragina Agentūrą informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie to bandymo rezultatus ir atitinkamus tolesnius veiksmus;

32. atkreipia dėmesį į tai, kad Agentūra, siekdama integruoti aplinkos tvarumo principą į visus savo procesus, politiką ir operacijas ir galiausiai iki 2050 m. pasiekti anglies dioksido poveikio neutralumą, 2021 m. pradėjo ir 2022 m. paskelbė tyrimą „Žaliasis kursas ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos“, daugiausia grindžiamą įvairių tarptautinių organizacijų (pavyzdžiui, Europos centrinio banko, Prancūzijos vidaus reikalų ministerijos, JAV vidaus saugumo departamento ir kt.) gerosios praktikos pavyzdžių atvejo tyrimais; su pasitenkinimu pažymi, kad ataskaitoje nurodyta dešimt skirtingų sričių (įskaitant tvarumo vykdant operatyvinę veiklą sritį, kurioje Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų bendruomenė daro didžiausią poveikį aplinkai), kurioms numatytos trumpalaikiams, vidutinės trukmės ir ilgalaikiams tikslams pasiekti skirtos veiksmų gairės; remdamasis šiuo tyrimu pažymi, kad pakeitimų valdymo sistema, ataskaitų teikimo ir rizikos valdymo sistemos bei EMAS įgyvendinimas ir sertifikavimas yra esminiai sėkmingos pertvarkos, kurios Agentūra siekia kartu su Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų bendruomene, elementai;

33. atkreipia dėmesį į tai, kad Agentūra į savo viešųjų pirkimų procedūras įtraukia su aplinka susijusius kriterijus, pvz., kalbant apie skrydžius, maitinimo paslaugas, Agentūros nuolatines patalpas; tačiau pripažįsta, kad dėl Agentūros įsigijimų specifikos (pvz., neperšaunamų liemenių pirkimas) į tokius kriterijus ne visada įmanoma atsižvelgti; taip pat atkreipia dėmesį į Agentūros išorės konsultacijų projektą, kaip nustatyti darbuotojų ir techninės operatyvinės veiklos įrangos energijos ir aplinkosauginio pėdsako matavimo atskaitos tašką, taip pat į bandomuosius ekologiško vairavimo mokymus, surengtus grupei nuolatinio korpuso narių, ir informuotumo didinimo mokymų apie ekologiško vairavimo praktiką įtraukimą į pagrindinius naujokų (nuolatinio korpuso narių) mokymus internetu;

Personalo politika

34. pripažįsta Agentūros nuolatines pastangas ir svarbius įdarbinimo srityje atliktus patobulinimus, nepaisant vėlavimų; pažymi, kad 2022 m. gruodžio 31 d. etatų planas buvo įvykdytas 88,46 proc. (82 proc. 2021 m.): iš 1 300 laikinųjų darbuotojų, kurių etatai patvirtinti pagal Sąjungos biudžetą, paskirta 1 150 laikinųjų darbuotojų; pažymi, kad Agentūroje dar dirbo 723 sutartininkai (iš jų 11 darbuotojų, finansuojamų iš išorės biudžeto) ir 190 deleguotųjų nacionalinių ekspertų (2022 m. patvirtinti 964 sutartininkų etatai ir 220 deleguotųjų nacionalinių ekspertų etatų); džiaugiasi antrus metus iš eilės padidėjusiu (maždaug 6,5 proc., palyginti su 2021 m.) Agentūros užimtumo rodikliu, kurį lėmė 2022 m. įdarbinti 509 nauji darbuotojai, todėl bendras grynasis Agentūros darbuotojų skaičius padidėjo nuo 1 554 darbuotojų 2021 m. iki 2 063 darbuotojų 2022 m., o ypač padidėjo nuolatinio korpuso 1 kategorijos pareigūnų skaičius – nuo 595 darbuotojų 2021 m. iki 963 darbuotojų 2022 m.; šiuo atžvilgiu palankiai vertina tai, kad ETIAS centrinio padalinio skyriuje buvo įdarbinti ir prie jo prijungti 65 nauji darbuotojai, taip pat 22 nauji pagrindinių teisių stebėtojai, o 2022 m. gruodžio 31 d. Agentūra buvo užpildžiusi 44 (nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. – 46) pagrindinių teisių stebėtojų etatus, taigi priartėjo prie visiško Agentūros išplėstų įgaliojimų

įgyvendinimo; be to, pažymi, kad 2022 m. spalio mėn. duomenimis, Agentūros priverstinio grąžinimo stebėtojų rezerve buvo 60 stebėtojų iš 24 Sąjungos valstybių narių ir ŠAŠ, iš kurių penki buvo iš pagrindinių teisių stebėtojų rezervo; teigiamai vertina tai, kad Agentūros metinis laisvų darbo vietų skaičius pagal visų tipų sutartis tiek A, tiek B ramsčiuose mažėja;

35. reiškia didelį susirūpinimą dėl 2022 m. pasiskirstymo pagal lytį padėties vyresniosios ir vidurinės grandies vadovybės lygmeniu – 19 vyrų (79 proc.) ir 7 moterys (21 proc.), Valdančiosios tarybos lygmeniu – 54 vyrai (87 proc.) ir 8 moterys (13 proc.) ir bendrai Agentūroje – 1 473 vyrai (71 proc.) ir 590 moterų (29 proc.); primena, kad svarbu užtikrinti lyčių pusiausvyrą, ir ragina Agentūrą atsižvelgti į šį aspektą ateityje įdarbinant darbuotojus ir skiriant vyresniuosius ir vidurinės grandies vadovus; prašo Komisijos ir valstybių narių atsižvelgti į tai, kad svarbu užtikrinti lyčių pusiausvyrą skiriant savo narius į Agentūros valdančiąją tarybą; atkreipia dėmesį į Agentūros ataskaitoje „Frontex individuali tolesnių veiksmų ataskaita dėl 2021 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo“ (toliau – Agentūros tolesnių veiksmų ataskaita) nurodytas priemones ir iniciatyvas, kurių Agentūra ėmėsi siekdama pagerinti lyčių pusiausvyrą; pažymi, kad, nepaisant minėtų pastangų, Agentūros deklaruojamas tikslas, kad visais valdymo lygmenimis dirbtų ne mažiau kaip 40 proc. nepakankamai atstovaujamos lyties atstovų, dar toli gražu nėra pasiektas; ragina Agentūrą spręsti šį klausimą ir pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie pasiektą pažangą; remdamasis Agentūros tolesnių veiksmų ataskaita, vis dėlto pažymi, kad lyčių pusiausvyra stebima atsižvelgiant ir į penkias pagrindines darbuotojų kategorijas, o darbuotojų rezervą kai kuriose iš šių kategorijų, pavyzdžiui, susijusių su vadovaujamomis pareigomis, daugiausia sudaro nacionalinėse teisėsaugos tarnybose dirbantys vyrai; vis dėlto pažymi, kad šioje ataskaitoje nurodyta, jog administracinių pareigybių kategorijoje 2023 m. gegužės mėn. Agentūra pasiekė beveik idealią lyčių pusiausvyrą (417 vyrų ir 426 moterys);

36. palankiai vertina Agentūros įdiegtas plataus masto kovos su priekabiavimu priemones ir politiką, pagal kurią pasitelkiami konfidencialūs konsultantai (17 darbuotojų, iš jų 6 iš nuolatinio korpuso grupės), kurių vaidmuo yra labai svarbus ginant Agentūros darbuotojų orumą ir užkertant kelią psichologiniam ir seksualiniam priekabiavimui; palankiai vertina Agentūros tolesnių veiksmų ataskaitoje pateiktus jau įgyvendintus ir įgyvendinamus veiksmus, taip pat siūlomų priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad seksualinis priekabiavimas nebūtų toleruojamas jokiose Agentūros veiklos srityse, sąrašą; ragina Agentūrą ir toliau imtis proaktyvių veiksmų ir visapusiškai įgyvendinti savo veiksmų planą, susijusį su kovos su priekabiavimu priemonėmis; pabrėžia, kad tai yra esminis Agentūros organizacinės kultūros reformos elementas, ir ragina Agentūrą periodiškai teikti ataskaitas dėl šioje srityje padarytos pažangos;

37. remdamasis Agentūros atsakymais į Parlamento klausimus raštu, susirūpinęs pažymi, kad 2022 m. anonimiškai pranešta apie 31 priekabiavimo atvejį (psichologinio pobūdžio – 27, seksualinio pobūdžio – 4), iš kurių 22 buvo baigti nagrinėti anoniminiu etapu, 4 atvejai buvo sprendžiami vykdant taikinimo su įtariamu priekabiautoju procesą, o 5 atvejai buvo perduoti nagrinėti pagal oficialią procedūrą; taip pat pažymi, kad 2022 m. buvo pradėta nagrinėti 11 psichologinio (7) arba seksualinio priekabiavimo (4) atvejų, 5 atvejai buvo baigti nagrinėti atlikus preliminarų vertinimą, o 6 atvejais buvo pateiktos įvairios rekomendacijos, pavyzdžiui, išklausyti priekabiavimo prevencijos kursus ar nutraukti darbo sutartį; ragina Agentūrą atidžiai įvertinti kiekvieną nagrinėjamą atvejį, laikantis visiško bauginimų, seksualinio ar bet kokio kito pobūdžio priekabiavimo netoleravimo požiūrio, ir skubiai patraukti atsakomybėn už šiuos nusižengimus atsakingus asmenis; atkreipia dėmesį į Agentūros tolesnių veiksmų ataskaitoje pateiktą išvadą dėl atnaujinto tyrimo, susijusio su tragiška darbuotojo mirtimi 2020 m., kad priekabiavimo faktas nebuvo įrodytas, todėl nebuvo galima nustatyti nei tiesioginio, nei netiesioginio ryšio tarp tariamos aukos savižudybės ir darbo aplinkos;

38. giria Agentūrą už tai, kad 2022 m. jos darbuotojams buvo pasiūlyta daugybė mokymų; šiuo atžvilgiu pažymi, kad Agentūra surengė 21 specializacijos kursą 1 kategorijos nuolatinio korpuso pareigūnams (1 194 dalyviai), 15 skirtingų kursų 2 ir 3 kategorijos nuolatinio korpuso pareigūnams (daugiau kaip 1 450 dalyvių), 34 kursus įvairių kategorijų pareigūnams (beveik 4 000 dalyvių) ir išplėstinę pagrindinio mokymo programą 325 nuolatinio korpuso pareigūnams, o pagrindinių teisių aspektai, įskaitant duomenų apsaugą, išliko pagrindiniais mokymų elementais; taip pat atkreipia dėmesį į priimtą „Įvairovės ir įtraukties chartiją“ bei įvairias priemones, kurių Agentūra ėmėsi asmenų su negalia integracijai ir darbuotojų gerovei bei darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai gerinti;

39. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Ombudsmeno pateiktą informaciją apie Agentūros nuolatinio korpuso pareigūnus, kurie iki 2022 m. spalio 5 d. vykdė budėjimą, už kurį negavo jokios finansinės kompensacijos; atsižvelgdamas į tai, yra susirūpinęs, kad dėl papildomos informacijos ir tinkamų tyrimų trūkumo Ombudsmenas padarė išvadą, jog vis dar neaišku, kodėl Agentūra mano, kad nėra teisinio pagrindo būtiniems mokėjimams atlikti; primygtinai ragina Agentūrą sudaryti specialią darbo grupę, kuri rinktų ir patikrintų visas deklaracijas dėl budėjimo, vykdyto iki 2022 m. spalio 5 d., ir nuolat informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie šioje srityje padarytą pažangą;

40. palankiai vertina veiksmus, kurių ėmėsi Agentūra, kad būtų pradėta pertvarka ir pagerinta valdymo kultūra bei skatinama darbuotojų gerovė; ragina naująją vadovybę toliau vykdyti esminę Agentūros organizacinės kultūros reformą;

Viešieji pirkimai

41. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų ataskaitoje pateiktą pastabą dėl sutarties vertės padidinimo (nuo 79 000 EUR iki 502 900 EUR iš dalies keturis kartus pakeitus sutartį), kuriuo viršyta Finansiniame reglamente (172 straipsnio 3 dalies a punkto iii papunktis) nustatyta riba (50 proc.); pažymi, kad padidinus sutarties vertę nustatyta, jog iš atliktų mokėjimų sumos 384 000 EUR suma buvo netvarkinga; šiuo atžvilgiu remdamasis Agentūros atsakymu, pripažįsta, kad, siekiant nevilkinti nuolatinio korpuso įdarbinimo procedūros, buvo būtina numatyti taisyklių netaikymo išimtis, kurios buvo užregistruotos Agentūros išimčių ir reikalavimų nesilaikymo atvejų registre;

42. pažymi, kad 2022 m. Agentūra pradėjo 53 atvirus konkursus, juos vykdant pasirašyta 20 sutarčių, kurių bendra vertė – 140,5 mln. EUR, o 25 iš jų tebevykdomi, jų numatoma vertė – 486,51 mln. EUR; taip pat pažymi, kad Agentūra vykdė procedūras dėl 33 mažos ir vidutinės vertės sutarčių (dėl jų derėtasi atitinkamai su trimis ir penkiais kandidatais), jų bendra vertė – 3,4 mln. EUR, ir vykdant šias 33 procedūras 2022 m. pasirašyta 20 sutarčių, kurių bendra vertė – 2,03 mln. EUR, o keturios iš jų tebevykdomos, jų bendra vertė – 524 000 EUR; taip pat pažymi, kad 2022 m. Agentūra vykdė procedūras dėl 228 labai mažos vertės sutarčių (dėl jų derėtasi su vienu kandidatu), kurių bendra vertė – 1,62 mln. EUR; galiausiai pažymi, kad 2022 m. vykdyta 1 116 procedūrų pagal esamas preliminariąsias sutartis, kurių bendra vertė – 188,9 mln. EUR, ir 983 procedūros buvo baigtos pasirašant konkrečias sutartis arba užsakymus, kurių bendra vertė – 153,4 mln. EUR, o 32 iš jų tebevykdomos, jų bendra vertė – 16,6 mln. EUR; pastebi, kad bendra užbaigtų viešųjų pirkimų procedūrų vertė sumažėjo maždaug 15 proc. – nuo 406,9 mln. EUR 2021 m. iki 348,5 mln. EUR 2022 m.;

43. giria Agentūros pastangas 2022 m. užtikrinti, kad būtų sudarytos strategiškai svarbios sutartys įvairiose srityse, pradedant laikinojo personalo paslaugų teikimu ir baigiant geografinės informacinės sistemos, geoerdvinės žvalgybos ir vaizdinės žvalgybos paslaugų teikimu; pažymi, kad buvo pasiekta didelė pažanga vykdant itin svarbias viešųjų pirkimų procedūras dėl didelių sumų, skirtų Agentūros nuolatinėms patalpoms (140 mln. EUR), su kelionėmis susijusioms paslaugoms teikti (666 mln. EUR) ir su infrastruktūra bei programine įranga susijusioms paslaugoms teikti (32 mln. EUR);

44. atkreipia dėmesį į tai, kad Agentūra pranešė apie patobulintą metinio viešųjų pirkimų plano sudarymo procesą ir stebėseną; ragina Vidaus audito tarnybą įtraukti šį planą į savo būsimus auditus;

Interesų konfliktų prevencija ir valdymas, taip pat skaidrumas

45. su pasitenkinimu pažymi, kad Agentūros valdančiosios tarybos ir vykdančiosios vadovybės narių gyvenimo aprašymai ir interesų deklaracijos paskelbti Agentūros interneto svetainėje; be to, pažymi, kad 2022 m. buvo išnagrinėti penki informavimo apie pažeidimus atvejai, iš kurių trys buvo baigti nagrinėti arba baigti nagrinėti preliminaraus vertinimo etape, o dėl dviejų atvejų šiuo metu OLAF atlieka tyrimą; ragina susijusius subjektus ir Agentūrą tyrimo metu užtikrinti visapusišką bendradarbiavimą su OLAF; galiausiai pažymi, kad 2022 m. nebuvo ištirta nė vieno interesų konflikto atvejo;

46. remdamasis Agentūros atsakymu į Parlamento rašytinius klausimus, pažymi, kad Agentūra rengia politiką, pagal kurią bus stebima, kaip dabartiniai ir buvę Agentūros vyresniosios vadovybės darbuotojai laikosi reikalavimų, susijusių su „sukamųjų durų“ reiškiniu; ragina Agentūrą informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie šioje srityje padarytą pažangą; dar kartą ragina Agentūrą savo Valdančiosios tarybos nariams taip pat nustatyti principus, procedūras ir konkrečius mechanizmus, skirtus šių narių interesų konfliktams ir su „sukamųjų durų“ reiškiniu susijusiems atvejams spręsti;

47. atkreipia dėmesį į atsakymą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai, kuriame pateikta informacija apie 2022 m. Agentūros skaidrumo registre užregistruotus ir dokumentais pagrįstus ryšių ir susitikimų atvejus; atkreipia dėmesį į įvairius Agentūros susitikimus (renginio „Pramonės dienos“ metu), kuriuose pramonės įmonėms buvo suteikta galimybė pristatyti savo produktus ir paslaugas, kuriais būtų galima remti sienų valdymo veiklą, ir skatinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų bendruomenės ir pramonės atstovų dialogą; pažymi, kad per 2022 m. vykusį renginį „Pramonės dienos“ agentūra gavo 277 paraiškas dėl sprendimų, pakvietė 88 įmones pristatyti savo technologijas ir surengė internetines sesijas, kuriose buvo dalijamasi informacija apie 175 sprendimus; teigiamai vertina tai, kad šiame renginyje dalyvavusių įmonių sąrašas paskelbtas Agentūros interneto svetainėje;

48. atsižvelgdamas į Agentūros konsoliduotąją metinę veiklos ataskaitą, pažymi, kad Agentūros skaidrumo biuras išnagrinėjo gerokai daugiau prašymų (469) dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais, t. y. beveik 34 proc. daugiau nei praėjusiais metais; be to, pažymi, kad buvo sukurta Agentūros viešojo dokumentų registro interneto svetainė, kurioje 2022 m. buvo įkelta apie 1 900 pagrindinių dokumentų; atkreipia dėmesį į Ombudsmeno savo iniciatyva atlikto tyrimo (byla OI/2022/PB) išvadas, kad Agentūra sistemingai per ilgai nagrinėja prašymus dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais, ypač kai tai susiję su dideliu dokumentų kiekiu ir jei Agentūra mano, kad prašymas yra netikslus, ir kad tai prilygsta netinkamam administravimui; apgailestauja dėl to, kad Agentūra nepritarė Ombudsmeno rekomendacijai, ir ragina Agentūrą prioritetine tvarka pradėti sparčiau ir skaidriau nagrinėti prašymus dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais;

49. pripažįsta, kad galioja bendra prezumpcija, pagal kurią viešai neatskleidžiami su OLAF atliekamais tyrimais susiję dokumentai ([4]); vis dėl to pakartoja savo raginimą viešai skelbti OLAF ataskaitas apie Agentūrą tais atvejais, kai esama viršesnio viešojo intereso atskleisti informaciją, ir visais atvejais leisti atitinkamiems Parlamento nariams per pagrįstą laikotarpį susipažinti su tokiomis ataskaitomis, kad jie galėtų veiksmingai vykdyti demokratinę priežiūrą ir priversti Agentūrą atsiskaityti už savo veiksmus; mano, kad dabartinės taisyklės turi būti peržiūrėtos siekiant užtikrinti, kad Parlamentas gautų visą informaciją pagal savo kaip politikos formuotojo ir vienos iš teisėkūros institucijų vaidmenį, ypač biudžetinių įgaliojimų srityje;

50. atkreipia dėmesį į Ombudsmeno tyrimą dėl Agentūros atsisakymo leisti visuomenei susipažinti su jos pagrindinių teisių pareigūno ataskaita dėl Agentūros veiklos Albanijoje (byla 652/2023/VB) ([5]);

51. primena Ombudsmeno sprendimą, priimtą atliekant tyrimą savo iniciatyva (byla OI/4/2021/MHZ), dėl Agentūros pareigų, susijusių su pagrindinėmis teisėmis, vykdymo; šiuo klausimu primena, kad Agentūra privalo užtikrinti iniciatyvų skaidrumą, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2019/1896 114 straipsnio 2 dalyje; ragina Agentūrą baigti įgyvendinti visas Ombudsmeno rekomendacijas; remdamasis Agentūros tolesnių veiksmų ataskaita pažymi, kad šiuo metu dirbama siekiant sujungti tris elgesio kodeksus (du, susijusius su veiklos sritimis, ir vieną, taikomą visiems Agentūros darbuotojams) į vieną, apimantį konkrečias veiklos sričių nuostatas; prašo Agentūros teikti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai naujausią informaciją apie šioje srityje pasiektą pažangą;

52. atkreipia dėmesį į Agentūros 2022 m. birželio 27 d. informacinį pranešimą apie veiksmus, kurių Agentūros vadovybė ėmėsi pereinamuoju laikotarpiu, ypač apie jos pastangas sustiprinti procedūras, reikalingas siekiant užtikrinti gerą valdymą ir atskaitomybę šioje organizacijoje, didinant skaidrumą, iniciatyviai bendraujant ir bendradarbiaujant su vidaus ir išorės suinteresuotosiomis šalimis; palankiai vertina Agentūros iniciatyvą parengti informacinį pranešimą apie jos veiklą, kuriame visuomenė būtų išsamiai informuojama apie jos operatyvinę veiklą; ragina naująją vadovybę imtis reformų, kurių reikia vidaus procedūrų skaidrumo ir veiksmingumo srityse, ir didinti atskaitomybę Parlamentui ir Tarybai pagal taikomą teisinę sistemą;

Vidaus kontrolė

53. palankiai vertina Agentūros sprendimą rengti patobulintos formos ketvirčio ataskaitą, skirtą *Frontex* patikros darbo grupei, kurioje būtų pateikiama informacija apie įvairių tikrinimo institucijų pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo padėtį; patvirtina tokios 2023 m. trečiojo ketvirčio ataskaitos (toliau – 2023 m. trečiojo ketvirčio ataskaita) gavimą; todėl šiomis aplinkybėmis palankiai vertina didelę Agentūros pažangą, padarytą įgyvendinant 36 iš 42 *Frontex* patikros darbo grupės rekomendacijų; pažymi, kad 2023 m. trečiojo ketvirčio ataskaitoje nurodytas *Frontex* patikros darbo grupės (91 proc.), FraLO darbo grupės (87 proc.), Ombudsmeno (79 proc.) ir OLAF (54 proc.) rekomendacijų ir (arba) reikalaujamų veiksmų įgyvendinimo lygis; pripažįsta Agentūros tikrinimo ir kontrolės biuro vaidmenį remiant šių rekomendacijų įgyvendinimą vykdant ryšių palaikymo funkcijas ir koordinavimo užduotis; be to, pažymi, kad 2023 m. trečiojo ketvirčio ataskaitoje nurodyta, jog 10 Vidaus audito tarnybos rekomendacijų (iš viso 32 veiksmai) tebėra neįgyvendintos, nors 21 veiksmas pažymėtas kaip labai svarbus, tačiau nė vienas iš jų nelaikomas kritiniu; be to, teigiamai vertina Agentūros pažangą, padarytą įgyvendinant likusias neįgyvendintas rekomendacijas, pateiktas Audito Rūmų specialiosiose ataskaitose 22/2020 (2 rekomendacija) ir 08/2021 (1, 2 ir 4 rekomendacijos); pakartoja savo raginimą Agentūrai visapusiškai spręsti visų dar neįgyvendintų rekomendacijų ir susijusių veiksmų klausimą, be kita ko, kiek tai susiję su atitinkamomis Audito Rūmų pastabomis, pateiktomis ankstesnių metų (2015, 2016, 2018, 2019, 2020 ir 2021 m.) Audito Rūmų metinėse audito ataskaitose; ragina Agentūrą ir toliau reguliariai informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie pažangą, pasiektą sprendžiant šiuos klausimus;

([4]) Bendrasis Teismas teigė, kad „bendra galimybė, remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1049/2001, susipažinti su OLAF byloje esančiais dokumentais, kol tebevyksta OLAF tyrimo procedūra, iš esmės pakenktų veiksmingam tyrimo vykdymui“; 2016 m. gegužės 26 d. Bendrojo Teismo sprendimas IMG / Komisija, T-110/15, ECLI:EU:T:2016:322, 33 punktas.

([5]) https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/177520.

54. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų ataskaitoje pateiktas pastabas, kuriose nurodomi Agentūros valdymo ir vidaus kontrolės sistemų trūkumai viešųjų pirkimų ir sutarčių valdymo, įdarbinimo procedūrų ir įgaliojimų delegavimo įgaliotiems leidimus suteikiantiems pareigūnams srityse; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad jau antrus metus iš eilės Audito Rūmai pateikė pastabas dėl su kelionėmis susijusių paslaugų viešųjų pirkimų, o minėtos sumos yra labai didelės; pabrėžia, kad labai svarbu, jog panaudodama Sąjungos lėšas Agentūra laikytųsi patikimo finansų valdymo principo, kaip nustatyta Finansiniame reglamente, nes Agentūra pirmauja tarp Sąjungos decentralizuotų agentūrų, atsižvelgiant į Agentūros metinį biudžetą, kuris nuo 2019 m. padidėjo daugiau nei dvigubai;

55. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Agentūros konsoliduotosios metinės veiklos ataskaitos 12 priede pateiktas buvusio laikinojo vykdomojo direktoriaus (šiuo metu einančio vykdomojo direktoriaus pavaduotojo nuolatinio korpuso valdymo klausimais pareigas) pastabas, pagal kurias dėl nuolatinio korpuso pareigūnų apgyvendinimo ir kelionių paslaugų sutarties 2021 m. tariamai buvo nustatytos per didelės kainos, mokėjimai atlikti be patvirtinamųjų dokumentų ir nesuteiktos sutartyje numatytos paslaugos;

56. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų ataskaitoje pateiktą pastabą dėl reikšmingos per didelių mokesčių rizikos, susijusios su mokėjimais už kelionių paslaugas (pasirašyta 30 mln. EUR vertės preliminarioji sutartis), ypač apgyvendinimo paslaugas, nes kelionių agentūros išrašytos sąskaitos faktūros buvo pagrįstos ne faktinėmis viešbučių sąskaitomis faktūromis, o kelionių agentūros dukterinės įmonės sąskaitomis faktūromis; ragina Agentūrą pagerinti vidaus kontrolę, kad atitinkamas sąskaitas faktūras išrašytų tikrasis paslaugos teikėjas;

57. be to, pažymi, kad kyla rizika, jog su kelionių agentūros išlaidomis susiję mokėjimai gali būti neteisingi, nes Agentūros su kelionėmis susijusių išlaidų valdymo sistemoje esanti informacija neatitinka faktinių apmokėtų išlaidų ir kelionių agentūros išlaidų, apie kurias pranešama ir kurios tvarkomos atskirai nuo į komandiruotę vykusių darbuotojų apmokėtų išlaidų; remdamasis Agentūros atsakymu, supranta, kodėl yra neatitikimų tarp sistemos MiPS ir apskaitos sistemos (ABAC) ir kad, Agentūros nuomone, nekyla rizika, jog bus išmokėta neteisinga suma;

58. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų ataskaitoje jau antrus metus iš eilės pateiktą pastabą dėl Agentūros vidaus kontrolės trūkumų įdarbinimo procedūrų srityje; šiuo atžvilgiu pažymi, kad 2022 m. vykdant laikinųjų darbuotojų įdarbinimo procedūrą, užuot taikius Agentūros vidaus taisyklėse numatytą bendru sutarimu grindžiamą metodą, buvo remiamasis atskirais atrankos komiteto narių vertinimais; apgailestauja, kad tokie trūkumai nustatyti ir vėl, nepaisant to, kad 2022 m. sausio mėn. Agentūra priėmė naujas įgyvendinimo taisykles su aiškesnėmis instrukcijomis atrankos komiteto nariams, kuriomis užtikrinamas nuoseklesnis vertinimas ir suderintos procedūros; palankiai vertina Agentūros įsipareigojimą įdarbinant laikinuosius darbuotojus taikyti taisykles, pagal kurias vertinama tik viena galutinė vertinimo ataskaita, dėl kurios susitarė atrankos komiteto nariai, neatsižvelgiant į jų individualius vertinimus; ragina Agentūrą sustiprinti naujų taisyklių taikymą ir vidaus kontrolę įdarbinimo procedūrų srityje;

59. atsižvelgia į 2022 m. atliktą Agentūros vidaus kontrolės sistemos vertinimą; atkreipia dėmesį į vertinimo išvadą, kurioje teigiama, kad vidaus kontrolės sistema yra įdiegta ir veikia efektyviai, tačiau kai kuriose srityse ją reikia patobulinti, atsižvelgiant į komponentus „Kontrolės aplinka“ (ypač į 1 principą „Organizacija demonstruoja sąžiningumą ir moralines vertybes“), „Kontrolės veikla“ (ypač į 10.5 punktą „Nustatytos jautrios pareigybės“) ir „Informacija ir komunikacija“ (ypač į 15.1 punktą „Išorės komunikacija“); pastebi, kad 2022 m., palyginti su 2021 m., apskritai pagerėjo visų penkių vidaus kontrolės sistemos komponentų principų vertinimas;

60. su pasitenkinimu pažymi, kad 2022 m. įsteigus vidaus audito struktūrą ir priėmus vidaus audito skyrių buvo sustiprinta Agentūros vidaus priežiūra; palankiai vertina tai, kad Vidaus audito tarnybos vadovas savo pareigas pradėjo eiti 2023 m., o Valdančioji taryba jau patvirtino pirmąjį vidaus audito skyriaus metinį audito planą;

61. primena Audito Rūmų 2018 m. ataskaitoje pateiktą rekomendaciją, kad Agentūra turėtų priimti ir įgyvendinti jautrių pareigybių politiką; atkreipia dėmesį į Agentūros ataskaitoje pateiktą informaciją apie pasirengimą priimti sprendimą dėl tokios politikos, kuris jau buvo priimtas (2023 m. pabaigoje);

Kitos pastabos

62. pažymi, kad Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP) nuomonės dėl Agentūros Valdančiosios tarybos sprendimų Nr. 68/2021 ir Nr. 69/2021 buvo neigiamos; pažymi, kad Agentūra parengė įgyvendinimo planą, skirtą visoms šiuo atžvilgiu EDAPP pateiktoms rekomendacijoms įgyvendinti; be to, pažymi, kad tie Valdančiosios tarybos sprendimai buvo iš naujo parengti ir pakoreguoti po reguliarių Agentūros duomenų apsaugos pareigūno susitikimų ir neoficialių pokalbių su EDAPP tarnybos darbuotojais, taip pat atsižvelgiant į 2023 m. gegužės 24 d. paskelbtą EDAPP audito ataskaitą (toliau – audito ataskaita); pažymi, kad audito ataskaitoje patvirtinta, jog Agentūra, vykdydama bendras operacijas, asmens duomenis tvarko laikydamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725 ([6]) ir atitinkamų Reglamento (ES) 2019/1896 nuostatų; šiuo atžvilgiu taip pat pažymi, kad audito ataskaitoje pateikti 36 oficialūs nustatyti faktai ir 32 rekomendacijos, be kita ko, dėl asmenų tikrinimo ir apklausų, bendrų duomenų valdytojų susitarimų, mažo informacijos, naudojamos rizikos analizei parengti, patikimumo, taip pat dėl pritaikytosios ir standartizuotosios duomenų apsaugos įgyvendinimo; susirūpinęs atkreipia dėmesį į audito ataskaitoje pateiktą informaciją, kad EDAPP nustatyti faktai taip pat rodo, jog Agentūra pažeidė kelis jai taikomus teisinio pagrindo (Reglamentas (ES) 2018/1725, Reglamentas (ES) 2019/1896 ir Valdančiosios tarybos sprendimas Nr. 58/2015) straipsnius, nes neįvertino, ar griežtai būtina dalytis duomenų rinkiniais su Europolu jo įgaliojimams vykdyti, todėl EDAPP pradėjo tyrimą, dėl kurio gali būti imtasi vykdymo užtikrinimo veiksmų; apgailestauja, kad EDAPP, atlikęs auditą, nustatė šešis naujus atvejus, kai Agentūra Europolui perdavė asmens duomenis, susijusius su NVO darbuotojais, ir šių atvejų teisėtumą reikia toliau tirti; ragina Agentūrą per EDAPP audito ataskaitoje nurodytus įgyvendinimo terminus atsižvelgti į visas rekomendacijas ir informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie tolesnius pokyčius šioje srityje;

63. palankiai vertina tai, kad per pastaruosius dvejus metus įvyko dideli pokyčiai Agentūros vadovybėje, įskaitant naują pagrindinių teisių pareigūno pavaduotoją, naują Valdančiosios tarybos pirmininką, du naujus vykdomojo direktoriaus pavaduotojus ir naujo vykdomojo direktoriaus paskyrimą; atkreipia dėmesį į tai, kad kartu su nacionalinėmis valdžios institucijomis parengti veiksmų planai, kuriais siekiama ištaisyti praeities ir dabarties klaidas;

64. pažymi, kad kitos su sprendimu dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo susijusios pastabos, kurios yra horizontaliojo pobūdžio, pateikiamos jo 2024 m. balandžio 11 d. rezoliucijoje ([7]) dėl agentūrų veiklos, finansų valdymo ir kontrolės.

([6]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

([7]) Priimti tekstai, P9_TA(2024)0280.